

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Kultury i Edukacji

2011/2157(INI)

7.10.2011

OPINIA

Komisji Kultury i Edukacji

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa
(2011/2157(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Marek Henryk Migalski

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Kultury i Edukacji zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. wnosi o sprawiedliwy podział istniejących środków na rzecz mobilności i wspierania społeczeństwa obywatelskiego w ramach programów finansowych EPS, tak aby obszary wschodnie i południowe korzystały ze współpracy zewnętrznej UE w zrównoważony sposób odzwierciedlający stojące przed nimi wyzwania;
2. zdecydowanie potwierdza związek, z jednej strony, między wymianą i współpracą między UE i krajami zrzeszonymi w ramach EPS w dziedzinie kultury, edukacji i sportu, a z drugiej strony – między budową i wzmocnieniem otwartego społeczeństwa obywatelskiego, demokracji, rządów prawa, a także szerzeniem podstawowych wolności i praw człowieka; podkreśla, że wzajemna współpraca w tych zakresach stanowi wartość dodaną zarówno dla krajów UE, jak i państw objętych EPS;
3. docenia istniejące programy UE na rzecz mobilności i projekty regionalne oraz stwierdza, że w szczególności programy UE skierowane do młodych ludzi wywarły i wciąż wywierają znaczący wpływ na zwiększenie możliwości edukacyjnych i szkoleniowych młodzieży; podkreśla, że wymiana i współpraca w dziedzinie kultury i kształcenia mogą wzmocnić społeczeństwo obywatelskie, wspierać demokratyzację i sprzyjać wzajemnemu zrozumieniu między narodami; dlatego też wzywa państwa członkowskie do umożliwienia, w możliwie najszerszym zakresie, najlepszym osobom uczącym się z krajów objętych EPS dostępu do edukacji lub szkoleń oraz otrzymywania stypendiów naukowych w UE;
4. wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do rozpoczęcia (od 2014 r.) kolejnej edycji programów na rzecz mobilności, edukacji i młodzieży dla państw ościennych UE i tym samym umożliwienia im uczestnictwa w takich programach; zwraca się do Komisji o rozszerzenie zakresu programów na rzecz mobilności, między innymi poprzez uwzględnienie programu wymiany dla przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i pracowników przedsiębiorstw społecznych; zachęca państwa członkowskie, by sprzyjały inicjatywom szkoleniowym (w tym programom nauki języków krajów ościennych), a także inicjatywom współpracy bliźniaczej przeznaczonym dla urzędników;
5. przypomina o znaczeniu zapewnienia wzajemności w programach wymian, tak aby młodzi ludzie z UE mieli również możliwość kształcenia się w krajach objętych EPS;
6. przypomina o wartości dodanej, jaką wnosi program Tempus IV we wspieranie współpracy i w starania o unowocześnianie systemów edukacji krajów sąsiadujących z UE, a także wzywa Komisję do wsparcia tego programu w perspektywie kolejnych wieloletnich ram finansowych;
7. docenia wpływ Uniwersytetu Eurośródziemnomorskiego oraz zaleca rozpowszechnienie tego sukcesu i podjęcie podobnej inicjatywy w odniesieniu do regionu objętego Partnerstwem Wschodnim;

8. podkreśla, że należy korzystać z doświadczeń edukacyjnych tych państw członkowskich, które realizują już idee Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, z uwzględnieniem inicjatyw takich jak Studium Europy Wschodniej w Warszawie; w związku z powyższym przypomina UE i państwom członkowskim o znaczeniu usunięcia przeszkód w swobodnym przepływie osób oraz podkreśla konieczność liberalizacji systemu wizowego dla osób uczących się oraz młodych ludzi z krajów objętych Partnerstwem Wschodnim, którzy pragną zdobywać wiedzę w krajach UE; zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia bezpłatnych wiz dla studentów z krajów zrzeszonych w EPS;
9. podkreśla konieczność zwiększenia synergii między programem Mobilna młodzież a EPS w celu zapewnienia większych możliwości w zakresie mobilności osób uczących się między UE a krajami objętymi polityką sąsiedztwa, w interesie zarówno UE, jak i młodych ludzi z tych krajów, oraz podkreśla, że musi temu towarzyszyć promocja medialna tych projektów w krajach ościennych UE;
10. wzywa Komisję do zawarcia z krajami sąsiadującymi większej liczby porozumień o partnerstwie w dziedzinie mobilności; w związku z powyższym zaznacza, że należy wziąć pod uwagę dysproporcje w dochodzie między mieszkańcami UE i krajów EPS oraz zastanowić się nad lepszymi możliwościami stypendialnymi;
11. dlatego też wzywa Komisję, by zwróciła szczególną uwagę na mobilność osób uczących się, pracowników wyższych uczelni, badaczy oraz przedsiębiorców, zapewniając wystarczające zasoby oraz rozbudowując i rozszerzając istniejące programy stypendialne, a także wdrażając ustrukturyzowaną współpracę w dziedzinie szkolnictwa wyższego i badań naukowych, wspierania wymian między wyższymi uczelniami oraz partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie badań;
12. podkreśla znaczenie zacieśnienia w ramach EPS współpracy na rzecz rozwijania sportu w odnośnych krajach z uwzględnieniem jego wartości edukacyjnej; wzywa instytucje europejskie i państwa członkowskie do działania na rzecz swobodnego przemieszczania się sportowców w świecie, począwszy od sportowców z krajów objętych EPS;
13. za zasadniczą uważa międzynarodową regionalną i międzyregionalną współpracę kulturalną opartą na prawdziwym dialogu między kulturami i obejmującą wszystkie grupy społeczeństwa (władze, instytucje, organizacje i stowarzyszenia kulturalne); wzywa w tym kontekście kraje objęte EPS do podpisania i ratyfikacji Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej;
14. wyraża przekonanie, że wspieranie udziału w programach kulturalnych UE może sprzyjać rozwojowi materialnemu i niematerialnemu w krajach objętych EPS oraz że kultura odgrywa również ważną rolę we wspieraniu innowacji, demokracji, praw człowieka, przedsiębiorczości i kreatywności; dlatego też podkreśla znaczenie programów takich jak MEDIA Mundus, projektów realizowanych pod auspicjami Unii dla Śródziemnomorza oraz Programu ds. Kultury Partnerstwa Wschodniego; popiera zamiar Komisji dotyczący kontynuacji działań specjalnych w zakresie Programu ds. Kultury i popiera umożliwienie krajom objętym EPS udziału w następnym Programie ds. Kultury na lata 2014–2020;
15. przypomina również, że procedury składania projektów, ich oceny i finansowania muszą zostać uproszczone, tak by społeczeństwo obywatelskie krajów objętych EPS mogło jasno

- określić możliwości i skorzystać z nich przy zachowaniu pełnej przejrzystości;
16. ponadto zaznacza, że programy na rzecz kultury i mobilności powinny również koncentrować się na mobilności artystów i osób odbywających studia artystyczne, co ułatwi twórcze i kulturowe wzbogacenie i wymianę;
 17. opowiada się za utworzeniem wizji kulturalnej dla artystów i innych osób zawodowo zajmujących się kulturą pochodzących z krajów objętych EPS; zwraca się również do Komisji o wystąpienie z inicjatywą dotyczącą wizji krótkoterminowych w celu usunięcia barier w mobilności w sektorze kultury;
 18. wzywa ESDZ i Komisję do koordynowania strategicznego „ulożenia” aspektów kulturalnych polityki zewnętrznej, konsekwentnie i systematycznie włączając kulturę do stosunków zewnętrznych UE oraz dążąc do komplementarności z obszarami polityki zewnętrznej państw członkowskich w dziedzinie kultury;
 19. wzywa do oceny istniejących programów, aby zapewnić skuteczne wykorzystanie zasobów do realizacji celów i założeń UE; popiera usprawnianie wewnętrznych procedur w Komisji dotyczących poszczególnych istniejących programów i projektów w dziedzinie kultury i edukacji;
 20. podkreśla znaczenie sieci samorządów terytorialnych (zwłaszcza twinningu miast), podmiotów publicznych UE i państw korzystających z EPS w celu zwiększenia wymiany politycznej, gospodarczej i kulturalnej z tymi krajami; zaleca w związku z tym lepsze informowanie i wspieranie realizatorów projektów i beneficjentów funduszy ENPI; zachęca do tworzenia europejskich platform wymiany informacji i dobrych praktyk;
 21. podkreśla, że podstawowe wolności, takie jak wolność wypowiedzi i wolność prasy, oraz prawo do łączności i komunikacji (online i offline) są ważnymi warunkami wstępnymi ekspresji, wymiany i dialogu w dziedzinie kultury; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do poszanowania i propagowania tych wolności, w tym wolności internetu, w Europie i poza nią;
 22. wzywa ESDZ do sprzyjania konstruktywnemu dialogowi z władzami krajów objętych EPS i z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, w tym podmiotami zajmującymi się kulturą, w celu pogłębienia dialogu na temat praw człowieka i podstawowych wolności, a zwłaszcza czuwania nad przestrzeganiem wolności mediów, a bardziej ogólnie – wolności słowa i wolnego dostępu do informacji;
 23. wzywa ESDZ do politycznego i finansowego wspierania wysiłków podejmowanych przez społeczeństwo obywatelskie, niezależne media i organizacje pozarządowe na rzecz demokratyzacji i rządów prawa w tych wszystkich krajach objętych EPS, w których naruszane są podstawowe wolności i prawa człowieka;
 24. ponadto wzywa ESDZ do potępienia coraz częstszego stosowania cenzury i monitorowania internetu przez systemy represyjne; z zaniepokojeniem dostrzega i potępia proces ograniczania wolności słowa i szykanowania opozycji, na przykład na Białorusi; wzywa Komisję do stałego upominania się o zwolnienie z więzień zatrzymanych dziennikarzy;

25. podkreśla konieczność zainicjowania, realizowania i wspierania programów kulturalnych i edukacyjnych mających na celu upowszechnianie i propagowanie podstawowych wartości demokracji uczestniczącej, takich jak poszanowanie praw człowieka i praw mniejszości, a także zauważa, że programy te powinny być dostępne dla poszczególnych obywateli, jak również dla instytucji kulturalnych i edukacyjnych z krajów objętych EPS.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.10.2011
Wynik głosowania końcowego	+: 26 -: 0 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Magdi Cristiano Allam, Maria Badia i Cutchet, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Jean-Marie Cavada, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Cătălin Sorin Ivan, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, Sampo Terho, László Tőkés, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Milan Zver
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Heinz K. Becker, Ivo Belet, Luigi Berlinguer, Nessa Childers, Seán Kelly, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jacky Hénin